

Regio Noord

KOERS KANSEN

VOOR DE SANCTIE-UITVOERING

Strafuitvoering op regionale maat

Jaarrapportage 2022

Maart 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding
  2. 3Noord: Werkproces & Actualiteit
  3. 3Noord: Facts & Figures
  4. Groningen
  5. Friesland
  6. Drenthe
  7. Financieel
- Bijlagen

1.

Inleiding

Inleiding

Sanctieuitvoering op regionale maat: Jaarrapportage 2022

Voor u ligt de jaarrapportage van 2022 van het Koers & Kansen project 'Sanctieuitvoering op regionale maat'. Een project waarin de drie noordelijke provincies en de Penitentiaire Inrichtingen (hierna: PI) Veenhuizen en Leeuwarden samen optrekken om bij zelfmelders detentieschade te beperken c.q. te voorkomen met een mogelijk positieve invloed op het verminderen van recidive. Dat doen ze door samen met betrokken professionals vanuit het strafrechtelijk en sociaal domein zo vroeg mogelijk te anticiperen op een aanstaande gevangenisstraf.

Over Koers & Kansen 3Noord

Zelfmelders zijn door de rechter afgestrafte inwoners die, met een vonnis, in vrijheid een oproep afwachten om hun straf uit te zitten. De zelfmelders worden voorafgaand aan hun detentie bezocht door gemeenten, nazorgcoördinatoren of wijkteammedewerkers die met hen een plan opstellen gericht op de beperking van detentieschade. Hiertoe is een werkproces ingericht waarin samenwerking tussen een aantal essentiële schakels in de keten rondom zelfmelders van belang is. Gemeenten, PI's, Zorg- en Veiligheidshuizen en wijkteams spelen hierin een hoofdrol.

De uitvoering van de nazorgtaken en van het Koers & Kansen werkproces verschilt per provincie. Om recht te doen aan deze verschillen is vanaf 2022 meer nadruk gelegd op de uitvoering, implementatie en inbedding van deze aanpak in de drie provincies.

Inleiding

Opbouw rapportage & scope

In lijn met de ingeslagen weg om de regionale context te benadrukken kent deze jaarrapportage een andere indeling dan voorheen. We starten met een overkoepelend hoofdstuk waarin de werkwijze van het project, relevante verschillen tussen de drie provincies en algemene ontwikkelingen besproken worden. In de hoofdstukken daarna worden achtereenvolgens de onderzoeksresultaten van de provincies Groningen, Friesland en Drenthe besproken, waarbij de drie analyses meer variëteit kennen dan voorheen. Gezien het verschil in context, is een 1-op-1 vergelijking tussen de drie provincies niet zuiver te maken. De analyses dienen dan ook zelfstandig gelezen te worden.

Scope van deze analyse is het kalenderjaar 2022; in eerdere jaren konden we niet het volledige jaar (t/m november) meenemen omdat de jaarrapportage steeds in december werd opgeleverd. Dit jaar is de datum van oplevering met enkele maanden opgeschoven, waardoor we voor het eerst een compleet beeld kunnen schetsen van – in dit geval – het volledige jaar 2022.

Databronnen & disclaimer

Deze rapportage is gebaseerd op twee bronnen:

1. Een cijfermatige analyse van de monitoringsinformatie die vanuit alle provincies is aangeleverd (zie bijlage).
2. Naast de monitoringsinformatie is in iedere provincie een groepsinterview gehouden. De informatie uit deze gesprekken geeft duiding, kleuring en context aan de cijfers.

Alle zelfmelders met een oproepdatum in 2022, en melddatum voor 01-02-2023 zijn meegenomen in de analyses. Vanwege de zelfmelderstop t/m maart 2022 is de analyse van 2022 gebaseerd op een periode van negen maanden. Ook is de data niet overal compleet; voor Drenthe en Friesland geldt dat niet alle informatie beschikbaar is.

2.

3 Noord: werkproces &
actualiteit

Werkproces Koers & Kansen

- Het 'voorzorgproces' start op moment dat **DIZ de zelfmelders heeft ingepland** voor detentie en de brieven naar de zelfmelders heeft gestuurd. Op dat moment wordt de lijst met zelfmelders intern **doorgestuurd aan de liaison van DJI** voor het project 3Noord.
  - De liaison van DJI start vervolgens een **screening naar de zelfmelders**. Dat gebeurt op dezelfde manier als reguliere toekomstige gedetineerden op onder andere voorgaande delicten, eventueel voorgaand geweld tegen beroepsbeoefenaars en eventuele betrokkenheid van hulpverlening.
  - **De liaison DJI stuurt de lijst met zelfmelders uit naar de betreffende provincies en gemeenten.** In sommige gevallen is dit het Zorg en Veiligheidshuis (ZVH), in andere gevallen individuele nazorgcoördinatoren of andere contactpersonen van gemeenten. Hierbij wordt ook de screening vanuit DJI meegestuurd. Gemeenten die niet verbonden zijn aan het ZVH krijgen de lijsten – vanwege privacy overwegingen – zonder de screening van DJI toegestuurd.
  - Bij het uitzetten van de zelfmelders door de liaison DJI aan de provincies of gemeenten worden ook de casemanagers die betrokken zijn bij de zelfmelders uit de PI's meegenomen in de berichtenwisselingen. **De PI's krijgen lijsten met namen en melddata van de zelfmelders om zo de cellen gereserveerd te houden.**
  - Het ZVH en/of de nazorgcoördinatoren kijken na de melding vanuit DJI of de **zelfmelder bekend is in de eigen systemen**. Na de screening worden de **brieven verstuurd** naar de zelfmelders met de uitnodiging om contact te zoeken. Afhankelijk van de provincie en/of de gemeente wordt dit vanuit het ZVH of door de gemeenten gedaan. Er kan ook via andere routes contact gezocht worden; als er al betrokken hulpverlening is, dan wordt het contact meestal met hen gelegd en wordt in overleg de zelfmelder benaderd.
  - De brief is een uitnodiging om **contact op te nemen of om op gesprek te komen** op een bepaalde dag en tijdstip. Het is aan de zelfmelder zelf of hij hulp wil aanvaarden, het traject is vrijwillig. Als een zelfmelder niet komt opdagen hebben de drie provincies en de verschillende gemeenten verschillende benaderingen. Er zijn gemeenten waar geen verdere actie wordt ondernomen, maar ook gemeenten waar pro-actief contact wordt gezocht.
  - Na een reactie van de zelfmelder op de brief vindt een gesprek plaats, waarbij in elk geval de **vijf leefgebieden als basis** worden genomen, **aangevuld met andere relevante leefgebieden**. Tijdens dit gesprek wordt gekeken naar alle aspecten van iemands leven die van belang kunnen zijn als het gaat om het voorkomen van detentieschade. Als er leefgebieden zijn met het risico op detentieschade, wordt er een **plan opgesteld**, indien nodig in samenwerking met andere partijen. Vervolgens vindt **afstemming plaats met de casemanager van de PI**.
-

Verschillen per provincie

Inbedding in bestaande regionale structuren leidt tot verschil in werkwijze

- In alle drie provincies is het project 3Noord verbonden met bestaande structuren (vaak die voor reguliere nazorg). Maar omdat die structuren verschillen tussen de provincies ontstaan er ook meteen verschillen in werkwijze ten aanzien van het project 3Noord. Bovendien, hoe meer binnen een provincie centraal wordt gewerkt aan het project, hoe minder verschillen er in werkwijze zijn binnen een provincie.
- In Groningen en Friesland is de informatievoorziening omtrent het project centraal belegd bij het ZVH. Daar komt alle informatie binnen en wordt het uitgezet naar de personen die er mee aan de slag moeten, hetzij de verschillende gemeenten zelf, hetzij op vraag van de coördinator die acties uitzet. Anders dan in Groningen en Friesland is de informatievoorziening in Drenthe lokaal belegd. Voor vijf – inmiddels zes – gemeenten die bij het ZVH Drenthe aangesloten zijn wordt de informatie naar het ZVH verstuurd, voor de andere zeven – inmiddels zes – gemeenten wordt dit direct naar de nazorgcoördinatoren of contactpersonen van die gemeenten gestuurd.
- De gemeente Leeuwarden heeft het maken van een plan met de zelfmelders, voorafgaand aan detentie, belegd bij het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân (ZVHF). Dit wordt gedaan door inzet van trajectbegeleiding. De trajectbegeleider van het ZVHF heeft over alle zelfmelders contact met de PI, of ze zich gaan melden of niet. De andere gemeenten in Friesland hebben ieder een eigen werkwijze om te komen tot het maken van een plan voor de zelfmelders. Waar nodig biedt het Zorg- en Veiligheidshuis consultatie en advies. Ook kan op verzoek trajectbegeleiding door het ZVHF worden ingezet.
- In Groningen worden de casussen in principe opgepakt binnen de bestaande structuur in het ZVH. Daar waar sprake is van complexe inhoud en dientengevolge maatwerk nodig is wordt de coördinator aan de casus toegevoegd om waar van belang verbindingen te maken (of te verkennen) in de keten. In Friesland en Drenthe is elke gemeente zelf verantwoordelijk voor het oppakken van de casussen. De aard en intensiteit van de inzet kan hierdoor verschillen per provincie en gemeente.
- Waar de monitoring van het Koers & Kansen project in Groningen centraal belegd is, is men in Friesland en Drenthe voor de monitoringsgegevens afhankelijk van de aanlevering van individuele gemeenten. Dat maakt dat de dataset van Friesland en Drenthe niet volledig compleet is. Hierdoor kunnen minder kwantitatieve analyses worden uitgevoerd voor deze twee provincies, dan voor Groningen mogelijk is.

Actualiteit

Zelfmelders in 2022

- Begin 2022 zorgden de ontwikkelingen m.b.t. het corona virus voor een **nieuwe zelfmelderstop**. Deze zelfmelderstop duurde van januari t/m maart 2022. Het werk lag in die tijd niet helemaal stil, omdat er nog zelfmelders in de PI hun straf uitzaten, maar het was een stuk rustiger. Vanaf april zijn de eerste zelfmelders weer opgeroepen en half april hebben de eerste zelfmelders zich gemeld.
- Ook dit jaar hebben we te maken met **MOB'ers** (vreemdeling Met Onbekende Bestemming). Dit wordt vaak pas duidelijk na het versturen van de brief. Deze groep wordt niet meegenomen in de analyse, maar er worden wel acties op gezet. Bijvoorbeeld het verzenden van de brief, uitvragen bij COA, brief naar DIZ, overleg met de DJI verbindingsofficier. Daarnaast laat het ZVH Groningen aan de PI weten dat de cel niet gereserveerd hoeft te worden. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het capaciteitsmanagement van de PI.
- **Vrouwelijke zelfmelders:** In Groningen en Drenthe zijn er in 2022 ook vrouwelijke zelfmelders opgeroepen. In de analyse per provincie gaan we dieper in op deze nieuwe doelgroep.

Stuurgroep 3Noord

- Ook in 2022 was er een stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers uit de drie provincies en de drie bij het project betrokken PI's.
  - De stuurgroep heeft het afgelopen jaar een meer marginale rol gekregen; het zwaartepunt van het project is verder verschoven naar de uitvoering en doorontwikkeling van de aanpak in de drie provincies, waardoor minder centrale aansturing nodig en wenselijk was. Dit is een eerste belangrijke stap naar meer structurele borging van de aanpak in de drie provincies. Operationeel is het project inmiddels aardig geborgd, financieel nog niet overal.
  - De stuurgroep heeft zorgen over de inbedding van deze aanpak binnen het ministerie van J&V. Nu het programma Koers & Kansen is opgehouden te bestaan is er nog geen duidelijkheid over, noch regie op, eventuele landelijke uitrol van deze inmiddels bewezen effectieve aanpak.
-

Actualiteit

Onderzoeksrapportage RUG

De stuurgroep heeft de RUG gevraagd een evaluatieonderzoek uit te voeren naar de werkzame elementen en effectiviteit van de aanpak. Meer specifiek zijn de volgende drie onderzoeksvragen gesteld.

- 1) Wat zijn, vanuit het beoogde resultaat van beperking van detentieschade, de werkzame elementen in de Koers en Kansen aanpak in 3Noord (zowel vanuit het perspectief van professionals als zelfmelders)?
- 2) In hoeverre draagt de aanpak in 3Noord bij aan het beperken/voorkomen van detentieschade?
- 3) Hoe kan het werkproces verder worden verbeterd, met oog het vergroten van de werkzaamheid?

Deze vragen zijn onderzocht a.h.v. een literatuurstudie, casestudy en interviews met betrokkenen bij de aanpak.

De RUG concludeert op basis van het onderzoek dat **de aanpak verschillende werkzame elementen bevat** en dat – hoewel harde onderbouwing ontbreekt – er aanwijzingen zijn dat het project bijdraagt aan het voorkomen van detentieschade. Dat blijkt onder andere uit het **hoge percentage zelfmelders dat zich ook daadwerkelijk meldt**; hoger dan het landelijk gemiddelde. In 2022 ligt het meldpercentage in Groningen op 72%, in Friesland op 62% en in Drenthe op 43%. Afgezet tegen het landelijk gemiddelde van 45% in datzelfde jaar.

Wanneer contact gekregen wordt met de zelfmelder wordt in het overgrote merendeel van de gevallen **inzicht verkregen in potentiële detentieschade op de relevante leefgebieden, waarna ook daadwerkelijk plannen worden gemaakt met acties om die te beperken**. Nu is aangetoond dat de aanpak aansluit bij de stand van de kennis omtrent de werkzaamheid van interventies, is dit een **stevige aanwijzing voor het beperken van detentieschade**, aldus de onderzoekers. Aanbevelingen zien hoofdzakelijk op het verder professionaliseren van de aanpak door het werken met vaste en uniforme formats en werkprocessen en gevalideerde screeningsinstrumenten (Voorzorg als Nazorg 2023).

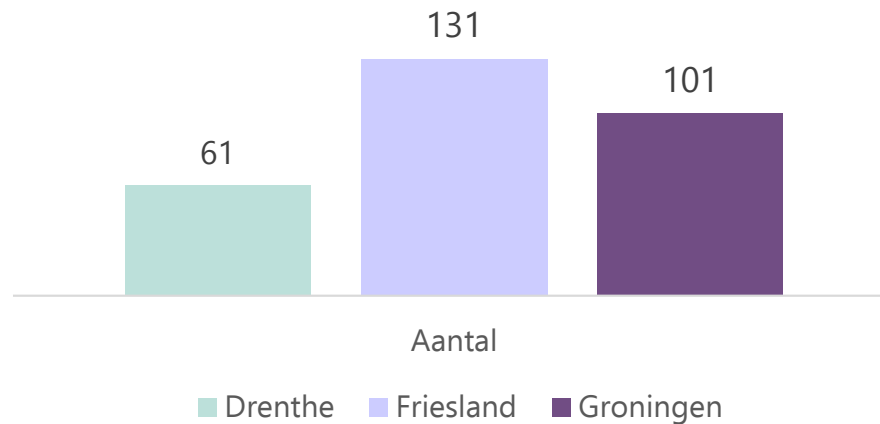

3.

3Noord: Facts & Figures

Totaal

Aantal zelfmelders 2022

Totaal ca. **293**
zelfmelders in 2022

De grafiek hierboven laat zien hoeveel zelfmelders er per provincie waren, op basis van de monitoringformats. Het betreft alle zelfmelders met een oproepdatum in 2022 en een melddatum voor 1 februari 2023. MOB'ers zijn niet meegenomen in deze cijfers.

Totaal 3Noord

Disclaimer – Omdat er bij Friesland en Drenthe op sommige stukken gegevens ontbreken, zijn de resultaten niet helemaal representatief. Dit is aangegeven met een asteriks.

(293) Geregistreerde zelfmelders
(excl. zelfmelders in het COA)

35% heeft een detentiegeschiedenis, bij 7% betreft het een eerste detentie en bij 58% is de detentiegeschiedenis niet bekend.

Met minstens
198
zelfmelders is
contact gezocht
middels deze
weg:

Eerste contact met zelfmelder

Van de zelfmelders is er bij
77% een **check bij instanties**
uitgevoerd

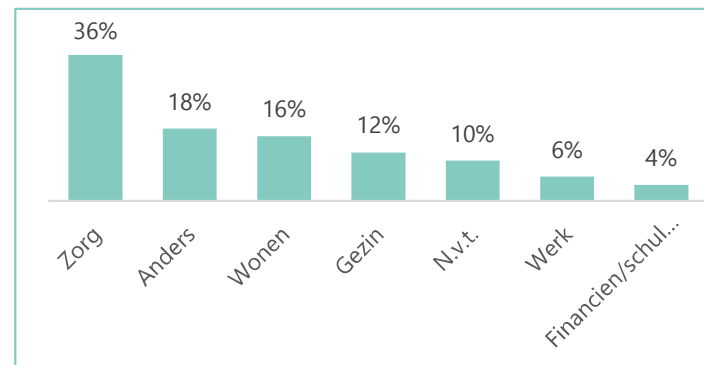
Bij **72%** van de zelfmelders
waarmee contact is geweest is
er inzicht in mogelijke
detentieschades*

Van de zelfmelders waar contact mee is
geweest over de hulpvraag, heeft*:

69% wel een hulpvraag
20% geen hulpvraag
11% geen hulpvraag, maar wel
zorg/veiligheidsactie uitgezet

Bij de acties die worden uitgezet gaat het meestal om:

62%

heeft zich
gemeld bij de PI

t.o.v. een landelijk
gemiddelde van

45%

Regio Noord

KOERS
KAANSEN
VOOR DE SANCTIE-UITVOERING

4.

Groningen

Facts & figures

In totaal zijn er 177 * zelfmelders geweest, waarvan 76 zelfmelders in het COA. Deze zijn niet meegenomen in de gepresenteerde cijfers.

(101) Geregistreerde zelfmelders
(excl. zelfmelders in het COA)

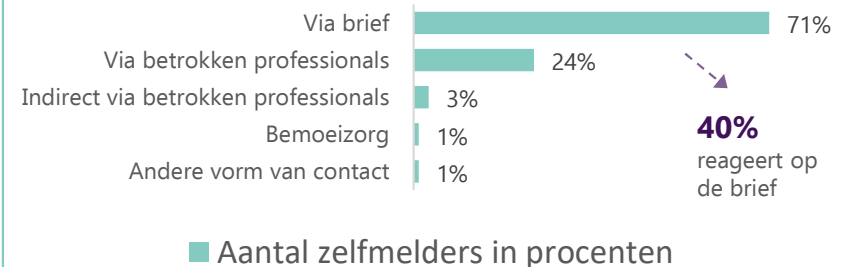
59% heeft een detentiegeschiedenis, bij 12% betreft het een eerste detentie en bij 29% is de detentiegeschiedenis niet bekend.

Met minstens
95
zelfmelders is contact gezocht middels deze weg:

In aantal gevallen bewust geen contact gezocht; zat al vast in andere PI, van de lijst gehaald door DIZ, betrokkene is RNI (registratie niet ingezetene)

Eerste contact met zelfmelder

Van de zelfmelders is er bij **100%** een **check bij instanties** uitgevoerd

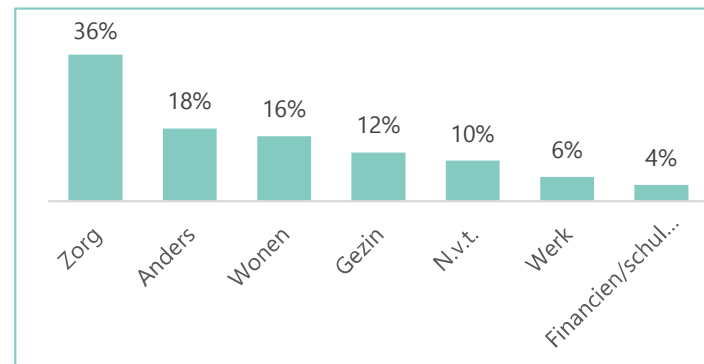
Bij **86%** van de zelfmelders waarmee contact is geweest is er inzicht in mogelijke detentieschades

Van de zelfmelders waar contact mee is geweest over de hulpvraag, heeft:

82% wel een hulpvraag
7% geen hulpvraag
11% geen hulpvraag, maar wel zorg/veiligheidsactie uitgezet

Bij de acties die worden uitgezet gaat het meestal om:

* Feitelijk 179 zelfmelders, maar 2 met een melddatum na 1-2-'23. deze vallen buiten de monitoringsperiode

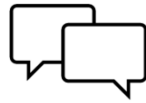
Facts & figures

 73%
heeft zich
gemeld bij de PI

*63 van de 86 hebben zich gemeld.
bij de overige 15 zelfmelders is de
detentie komen te
vervallen/uitgesteld.*

Aantal dagen gevangenisstraf:

Gemiddelde: 63 dagen
Laagste aantal: 1 dag
Hoogste aantal: 1095 dagen

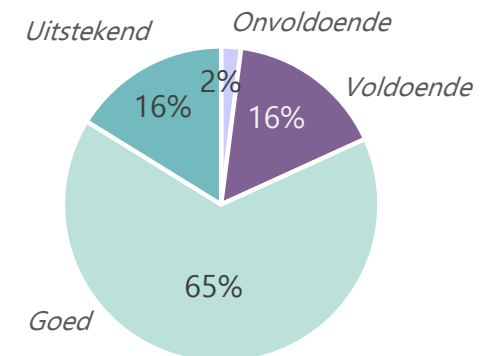
Aantal contactmomenten met casusregieler tijdens detentie:

Bij **4%** is er 0 keer contact
geweest
Bij **51%** is er 1 tot 2 keer
contact geweest
Bij **26%** is er 3 tot 5 keer
contact geweest
Bij **19%** is er 6+ keer contact
geweest

Bij **instroom** is er in
100% van de gevallen
contact tussen de PI en
de gemeente/ZVH,
(bijna) altijd door
laatstgenoemde

Kwaliteit samenwerking vanuit perspectief gemeente (N=49)

Voorbeelden succesvolle acties tijdens detentie

- ✓ Gezien door arts tijdens detentie door specificering hulpvraag. Contact gelegd met thuisgemeente voor ondersteuning na detentie.
- ✓ Goede samenwerking met hulpverlening buiten tijdens detentie om doorlopend te werken aan financiële vraagstukken van betrokkene.

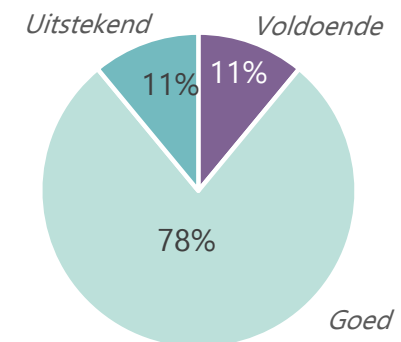
Ervaringen na detentie en overige bijzonderheden

- ✓ Betrokkene tevreden dat detentie vanuit huis kon plaatsvinden (lastig om zich te verplaatsen i.v.m. ziekte). Dankbaar dat hier rekening mee gehouden kon worden.
- ✓ Positieve feedback van behandelaar (kliniek) over afstemming om detentie in te passen binnen het behandelplan, waardoor het mogelijk was om detentieschade bij betrokkene te beperken. Zonder hulp van Koers en Kansen was detentie een verrassing geweest, met schadelijke gevolgen voor de behandeling.

Redenen voor beperkte follow-up:

- ✓ Betrokkene geeft aan geen contact te willen
- ✓ Risicovol gedrag betrokkene

Kwaliteit samenwerking vanuit perspectief PI (N=47)

Successen beperken detentieschade

Werk

Zelfmelder had enkele maanden voor het ontvangen van de oproepbrief werk gevonden. Hij had een tijdelijke arbeidsovereenkomst en moest nog drie weken detentie uitzitten. Vanuit Koers en Kansen onderzocht wat de mogelijkheden waren om zelfmelder op de BBA te plaatsen zodat hij tijdens het uitzitten van dit vonnis toch zou kunnen werken. Hiervoor waren helaas geen mogelijkheden. Betrokkene had nog maar kort een overeenkomst en hierdoor voor het huidige jaar niet voldoende verlof uren opgebouwd om verlof op te vragen voor het uitzitten van zijn detentie. Zelfmelder heeft samen met de hulpverlening onderzocht wat de mogelijkheden waren. Hulpverlening heeft betrokkene ondersteund in het voeren van een open gesprek met de werkgever. Betrokkene heeft uiteindelijk in afstemming met zijn werkgever verlofuren uit het komende jaar opgenomen om zijn detentie uit te zitten.

Zorg

Zelfmelder die in het kader van een toezicht met voorwaarden in een kliniek van VNN verbleef moest vanuit een ander parketnummer nog één dag detentie uitzitten. In een eerdere detentie heeft zelfmelder trauma opgelopen. In overleg met zijn toezichthouder en behandelaar er juist voor gekozen om de dag detentie tijdens deze opname te laten plaats vinden zodat er direct aansluitend op de detentie vanuit behandelperspectief aandacht voor de trauma's kon plaatsvinden. PI heeft de zelfmelder op een andere afdeling geplaatst met meer persoonlijke begeleiding. Betrokkene heeft gelucht buiten de reguliere momenten om contact met medege-detineerden te voorkomen. Betrokkene is door medewerkers vanuit de kliniek gebracht en ook weer opgehaald. Zelfmelder gaf ondanks alle inzet aan toch de voorkeur te hebben gehad om de detentie met bijvoorbeeld elektronisch toezicht in de kliniek uit te hebben gezeten.

Voorkomen escalatie buiten

Tijdens de gesprekken die de casemanager in de PI met de zelfmelder had op verzoek van de gemeente, gaf zelfmelder aan risico's te zien voor recidive. Betrokkene zijn relatie was al verbroken, maar hij verbleef nog in dezelfde woning als zijn ex-partner. Betrokkene is in zijn verleden veroordeeld en behandeld geweest voor een ernstig misdrijf. De informatie van betrokkene zelf, de risico's en informatie over zijn strafrechtelijke verleden is middels de 'risicoscreener geweld' naar de gemandateerde medewerkers van de betreffende gemeente gegaan. Hierdoor was het mogelijk om in samenwerking met de zelfmelder en zijn ex partner een passend plan te maken op zorg en veiligheid.

Familie

Zelfmelder was vanuit bemoeizorg al bekend bij de hulpverlening. Er bestonden zorgen over de veiligheid en zorg van zijn partner. Echter hield betrokkene de hulpverlening op afstand van zijn partner. De afwezigheid door detentie van betrokkene is gebruikt om zicht te krijgen op de zowel fysieke als psychische gezondheid van achterblijvende vriendin en haar tot zorg te verleiden.

Ontwikkelingen 2022

Highlights

- Het jaar 2022 heeft in Groningen in het teken gestaan van doorontwikkeling van de aanpak, met oog voor nieuwe innovaties en creatieve maatwerkoplossingen. Overall heeft de werkwijze een meer volwassen karakter gekregen. Voorheen gebeurde er nog veel ad hoc en als gevolg van de corona-maatregelen heeft het project een tijdje stil gelegen. In 2022 zijn mooie stappen gezet naar een meer robuuste aanpak.
- Meest in het oog springende ontwikkelingen zijn:
  - Het creëren en in gebruik nemen van een Groninger zelfmelders **website**;
  - Eerste ervaringen met een **maatschappelijke kostenbaten analyse** van deze aanpak (zie verder in dit hoofdstuk voor een eerste uitwerking);
  - Het includeren van **vrouwelijke zelfmelders** in de aanpak;
  - De **onderzoeksrapportage** van de Rijksuniversiteit Groningen;
  - Nog **meer naar de voorkant** van de strafrechtketen bewegen, o.a. door de verbinding met AICE te versterken.
- Terugkijkend naar het afgelopen jaar is de projectgroep in Groningen – naast bovenstaande punten - trots dat het gelukt is in goede harmonie een 3Noord aanpak te creëren, met een eigen signatuur per provincie.
- De samenwerking met DIZ verloopt goed. Dat geldt ook voor de PI. Er zijn korte lijnen met zowel de casemanagers als met de directie van de PI's in Veenhuizen. Met elkaar wordt gezocht naar creatieve maatwerkoplossingen waar nodig en mogelijk.

Zelfmelders

- In Groningen ervaart men geen wijzigingen in de karakteristieken van de zelfmelders t.o.v. eerdere jaren.
  - Nieuw is de uitbreiding naar vrouwelijke zelfmelders. In 2022 betrof het **vijf vrouwen**. Dat is nog te weinig om harde conclusies op te baseren. Wel spelen er **andere thema's in de hulpverleningsvraag**. Die zien meer op de **veiligheid** voor de vrouwen zelf, en een veiligheidscreening op de gezinssituatie c.q. de achterblijvende kinderen. Vrouwen zijn afgelopen jaar vooral in de PI Nieuwersluis geplaatst. Ook daar is een vast aanspreekpunt aangesteld.
-

Ontwikkelingen 2022

Zelfmelders (vervolg)

- Als zelfmelders werk hebben is het vrijwel altijd een uitdaging om detentieschade te beperken. Met de invoering van de wet Straffen & Beschermen bestaat er **geen mogelijkheid meer om detentie met arbeid te combineren**. Een zelfmelder komt niet in aanmerking voor plaatsing op een BBA (beperkt beveiligde afdeling) en ook de eerste zes weken niet voor kortdurend integratieverlof. Terwijl deze vormen van flexibele detentie enorme kansen bieden om detentieschade te beperken, aldus de projectgroep Groningen.
- Groningen streeft een **levenslooppak** na. Dat vraagt om een bredere blik dan sec de straf die is gekoppeld aan de actuele zelfmeldertitel. Het komt wel eens voor dat er nog openstaande zaken zijn waar nog geen vonnis onder ligt. Die informatie is vaak bij de start niet bekend bij het ZVH. Versnipperde informatie en de korte tijd om tot een plan te komen maken het lastig een overstijgend beeld te krijgen van iemands levensloop.
- In Groningen is veel inzet gepleegd op het verkrijgen van beter zicht op de doelgroep, het actief inspelen op de hulpvraag van de zelfmelder (en niet zozeer die van de professional) en het voorkomen dat iemand arrestant wordt. Vanuit laagdrempelig contact een bijdrage leveren aan het overall welzijn van burgers en zorgen voor een positieve ervaring met de overheid. **Van wantrouwen, naar vertrouwen.**

Ketensamenwerking

- De reclassering heeft geen formele taak in het verzorgproces. Groningen heeft de wens nog meer naar de voorkant van het strafproces te bewegen. Het zou bijvoorbeeld van waarde zijn wanneer de reclassering in het TUL-advies opneemt dat iemand zelfmelder moet worden in plaats van arrestant.
  - Afgelopen jaar is contact gelegd met AICE om elkaar beter te leren kennen en om een scherper beeld te verkrijgen van wat je van elkaar kunt verwachten. Groningen kent de lijnen bij AICE nog onvoldoende. Om nog beter te kunnen anticiperen op een aanstaande detentie (lees: schade te beperken) zou het wenselijk zijn zo vroeg mogelijk in het proces geïnformeerd te zijn en om te kunnen interveniëren waar nodig. Bijvoorbeeld door de **planning van de straf te betrekken in de planvorming**.
-

Doorkijk 2023

Groningen zet in 2023 in op de volgende doelen en acties:

- Verbeteren **samenwerking met reclassering, AICE, DIZ, DJI**
  - Verkennen van **opties voor flexibele detentie** voor de zelfmeldersdoelgroep, waaronder de optie van BBA-plaatsing of elektronische detentie. Mogelijk kan dit in een eerste pilot beproefd worden.
  - **Verder naar de voorkant van het strafproces bewegen**; idealiter al betrokkenheid vanaf het moment dat besloten wordt of iemand arrestant of zelfmelder wordt. Dan kan de persoon in kwestie tijdiger geïnformeerd worden door de gemeente en zou de planning van de straf mogelijk afgestemd kunnen worden op het plan van aanpak met oog op zo min mogelijk detentieschade.
  - **Standaardiseren en professionaliseren** van de aanpak met het oog op de borging. Hangt nu nog deels op personen, in plaats van op organisaties.
  - **Doorontwikkelen van de aanpak voor vrouwen**. Daarbij mogelijk op een later moment ook jeugd toevoegen. De KVJJ (Kleinschalige Voorziening Justitiele Jeugd) in Groningen biedt interessante aanknopingspunten voor plaatsing van jeugdige zelfmelders.
  - **MKBA verder uitwerken**
  - **Leren en verbeteren**: Soms heeft iemand wel een heel plan, maar zich toch niet gemeld. Ambitie is dat proces beter in te regelen.
    - Hoe doen we dat? Afstemmen met DJI, politie
    - Proces voor opstellen; geautomatiseerd systeem omzetten arrestantenlijst
  - Verkennen mogelijkheid om zelfmelddossiers in de bestaande systemen te oormerken, zodat we **cliënten kunnen volgen door het strafproces** en in de tijd
-

MKBA: eerste afweging van kosten en baten

MKBA methodiek

In een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) worden de huidige en toekomstige, voordelige en nadelige effecten die zelfmelders als gevolg van de Koers en Kansen aanpak ondervinden, tegen elkaar afgezet door ze (zoveel als mogelijk en zinvol) in termen van financieel rendement uit te drukken. Indien het saldo van de gewaardeerde effecten positief is, dan draagt de aanpak bij aan de maatschappelijke welvaart. Een MKBA is een verschillenanalyse; de Koers en Kansen resultaten worden afgezet tegen het nulalternatief (situatie zonder Koers en Kansen).

In Groningen is een start gemaakt met de toepassing van deze methodiek. Op dit moment is nog geen volledig inzicht in kosten en baten beschikbaar, maar is een eerste aanzet gemaakt. Die ziet op een belangrijk effect van de inzet van Koers en Kansen; namelijk het voorkomen dat een zelfmelder arrestant wordt. Voorgaande cijfers laten zien dat Groningen een meldpercentage van 72% heeft in 2022, afgezet tegen een landelijk gemiddelde van 45%.

Wanneer het lukt om in één casus te voorkomen dat een zelfmelder op de arrestantenlijst terecht komt, leidt dit tot de volgende kostenbesparing:

Kosten zelfmelding conform koers en kansen aanpak	€ 10.585,-
Kosten arrestant	€ 11.572,-
Vermeden kosten:	€ 987,-

Voor de volledigheid is ook het saldo van kosten en baten van een één- en driedaagse detentie in beeld gebracht. Bij één nacht detentie levert het voorkomen dat een zelfmelder een arrestant wordt € 1.004,- op en bij drie nachten € 834,-. In de bijlage wordt de berekening toegelicht.

NB: Dit is een eerste en conservatieve berekening waarbij uitgegaan is van minimale inzet (minst complex) bij een arrestatie. Extra inzet bij aanhouding is bijvoorbeeld niet doorberekend, terwijl dit met regelmaat wel voor extra kosten zorgt. Daarbij is gerekend met een laag uurtarief voor de administratieve handelingen in geval van niet melden. Er is (nog) niet doorberekend welke kosten voortkomen uit de systemen die gebruikt worden om de handelingen te verwerken.

De maatschappelijke kosten en baten van voorkomen detentieschade als gevolg van de Koers & Kansen inzet aan de voorkant, in het sociaal domein, zijn in deze berekening nog niet meegenomen.

5.

Friesland

Facts & figures

*Disclaimer – In onderstaande analyse ontbreken soms gegevens, omdat het niet gelukt is alle informatie over de zelfmelders te achterhalen. Analyses gebaseerd op gegevens met veel ontbrekende data zijn aangegeven met een asterix (*).

(131) Geregistreerde zelfmelders
(excl. zelfmelders in het COA)

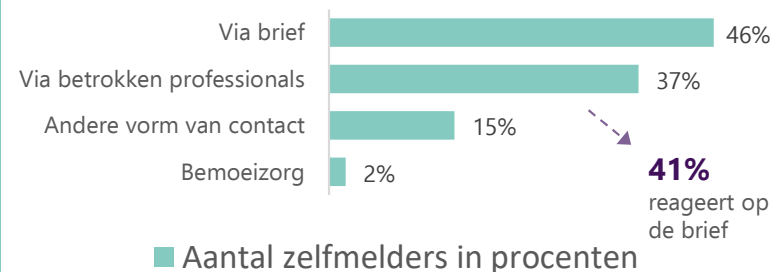

30% heeft een detentiegeschiedenis, bij 5% betreft het een eerste detentie en bij 65% is de detentiegeschiedenis niet bekend.

Met minstens
59
zelfmelders is
contact gezocht
middels deze
weg:

Eerste contact met zelfmelder

Van de zelfmelders is er bij
53% een **check bij instanties**
uitgevoerd*

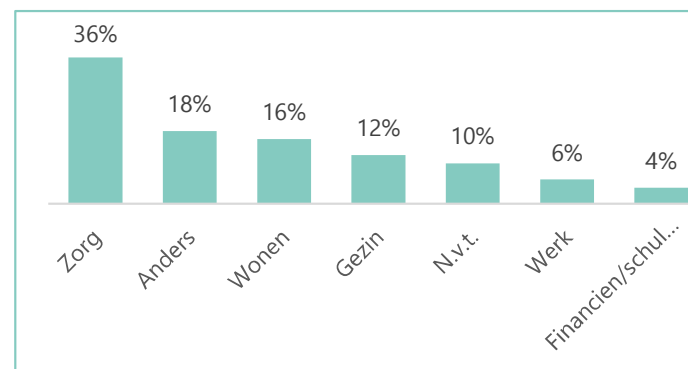
Bij **55%** van de zelfmelders
waarmee contact is geweest is
er inzicht in mogelijke
detentieschades*

Van de zelfmelders waar contact mee is
geweest over de hulpvraag, heeft*:

45% wel een hulpvraag
41% geen hulpvraag
14% geen hulpvraag, maar wel
zorg/veiligheidsactie uitgezet

Bij de acties die worden uitgezet gaat het meestal om:

Cijfers PI

63%

heeft zich gemeld bij de PI

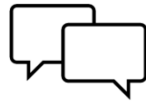
71 van de 113 hebben zich gemeld, bij de overige 18 zelfmelders is de detentie komen te vervallen of is het niet bekend.

Aantal dagen gevangenisstraf:

Gemiddelde: 38 dagen
Laagste aantal: 1 dag
Hoogste aantal: 371 dagen

Voorbeelden succesvolle acties tijdens detentie

- ✓ Goede samenwerking tussen wijkteam, gemeente en bewindvoerder. Probleemgebieden in kaart en acties uitgezet. Gesprekken tijdens detentie lopen door met als doel zorgen voor passende hulpverlening na detentie.

Aantal contactmomenten met casusregieler tijdens detentie*:

Bij **3%** is er 0 keer contact geweest
Bij **78%** is er 1 tot 2 keer contact geweest
Bij **16%** is er 3 tot 5 keer contact geweest
Bij **3%** is er 6+ keer contact geweest

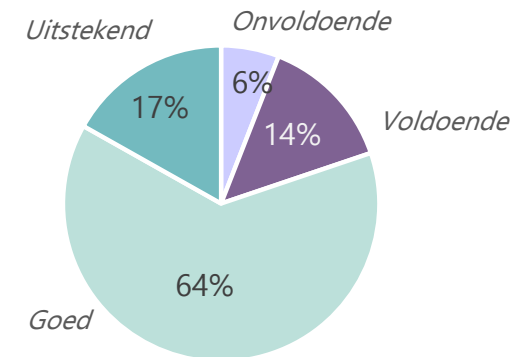

Bij instroom is er bij **71%** (46 van de 65) van de gevallen **contact geweest tussen de PI en de gemeente/ZVH**

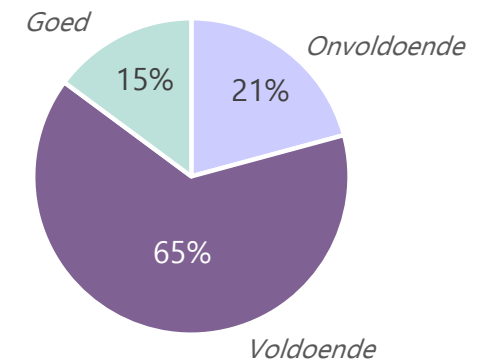
Ervaringen na detentie en overige bijzonderheden

- ✓ Goed contact gehad met zelfmelder (zowel op kantoor als bij hem thuis), geen bijzonderheden, waardoor ook geen uitgebreide follow-up.
- Redenen voor beperkte follow-up:
- ✓ (Zeer) korte detentie, waardoor hier minder behoefte aan is
  - ✓ Geen plan ontvangen en zelfmelder had geen behoefte aan contact tijdens detentie

Kwaliteit samenwerking vanuit perspectief gemeente (N=36)*

Kwaliteit samenwerking vanuit perspectief PI (N=34)*

Successen beperken detentieschade

Werk

Zelfmelder die graag uitstel wilde vanwege zijn werk. Hij probeerde dit eerst te regelen via zijn sociale netwerk, maar dat liep niet soepel. Gemeente heeft geschakeld met DIZ en een verzoek tot uitstel gedaan. Voornaamste reden was het verlies van werk als hij tijdens piekseizoen in detentie moest. Naar aanleiding hiervan is contact geweest met zijn werkgever, die aangaf dat als betrokkene in het piekseizoen moest zitten, hij noodgedwongen vervanging moest aannemen en betrokkene zou moeten ontslaan. Dit was aanleiding om uitstel te verlenen. Hierdoor kon hij blijven werken en heeft betrokkene voorafgaand aan zijn detentie een vast contract gekregen. Betrokkene werkt hier nu nog steeds.

Uitstel aangevraagd voor betrokkene ivm recente start in nieuwe baan. De ondersteuning van trajectbegeleiders bleek belangrijk omdat meneer er zelf niet uitkwam met (documenten toevoegen aan) zijn uitstelverzoek. Uitstel is toegekend.

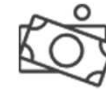

Zorg

Vanuit de Gemeente is met betrokkene een traject richting hulpverlening gestart. Inzet was het organiseren van psychische hulp voor betrokkene. Betrokkene ziet op tegen de detentie en zegt open te staan voor regelmatige gesprekken met bijvoorbeeld een psycholoog in de PI om zijn hart te kunnen luchten. Dit zou hem ook kunnen helpen om na zijn detentie de gesprekken door te zetten bij een hulpverlener. In het plan is opgenomen dat psycholoog, in overleg met zelfmelder, een overdracht maakt voor de huisarts die na detentie de psychische hulp gaat organiseren.

Zelfmelder met woonplaats in Friesland kreeg een oproep voor PI Leeuwarden. PI Veenhuizen is echter veel dichterbij voor zijn familie. In overleg met en naar wens van betrokkene en zijn dochter is georganiseerd dat de detentie in PI Veenhuizen plaatsvindt.

Wens van betrokkene is om een start te maken met leren lezen en schrijven tijdens detentie. Dit is afgestemd met de casemanager PI. Zij heeft vervolgens afgestemd met de afdeling onderwijs. Betrokkene wordt door hen opgeroepen na binnenkomst en kan dan, met of zonder vrijwilliger, aan de slag met leren lezen en schrijven. Betrokkene wordt door

Financiën

Tijdens de afspraak bleek er bij de zelfmelder verwarring mbt het CJIB overzicht. Zelfmelder gaf aan dat hij niet begreep wat er nu openstond aan boetes en waarom. Samen met de zelfmelder heeft de trajectbegeleider het CJIB gebeld. Er bleken flinke openstaande (verkeers)boetes met inmiddels aanmaningskosten. Door het telefoongesprek werd bij CJIB duidelijk dat meneer het niet begrijpt, de aanmaningskosten zijn direct van het overzicht gehaald en er is een betaalregeling voor alle openstaande boetes opgestart. Zelfmelder was opgelucht en kreeg hierdoor vertrouwen in trajectbegeleider. Er bleken meer vragen te zijn die tijdens en na detentie zijn opgepakt.

Familie

Onderwijs

Ontwikkelingen 2022

Highlights

- Afgelopen jaar is een **flinke slag gemaakt in het structuren van de het werkproces en de samenwerking in Friesland**.
- Friesland heeft een **eigen DJI Liaison** die namens Friesland c.q. de PI Leeuwarden het voortraject oppakt. Daarmee zijn de informatiestromen veel duidelijker geworden voor Friesland. De lijnen tussen de PI en de gemeenten zijn duidelijker en korter.
- De PI ziet steeds **meer zelfmelders met een duidelijk plan** binnenkomen. Vanuit ZVHF is hier actief op ingezet richting de gemeenten, bijvoorbeeld via info per mail, in bijeenkomsten en door ondersteuning door trajectbegeleider.
- Vanuit het ZVH Friesland is een **routekaart** (handboek) verspreid aan alle gemeenten met o.a. een checklist en werkproces voor het opstellen van een plan van aanpak. Hierbinnen komen o.a. de levensgebieden zoals de DJI deze hanteert terug. Daarmee is het gemeentelijke plan van aanpak afgestemd op het format van het D&R-plan (Detentie- en Reintegratieplan).
- De gemeente Sudwest geeft aan dat er **meer bekendheid, gewenning en borging** in de aanpak is ontstaan. Iedereen weet hoe de hazen lopen. In Sudwest is het gebiedsteam het centrale punt voor de voor- en nazorg. Ook in Noardeast en Leeuwarden is men positief over de doorontwikkeling afgelopen jaar.

Zelfmelders

- Wat opvalt in de karakteristieken van de zelfmelders afgelopen jaar is het **hoge aandeel zorgmijders**. Er reageren ook minder zelfmelders op de brief. Daarnaast valt op dat er zelfmelders zijn met een veelheid aan problemen, maar waar nog geen enkele vorm van hulpverlening op zit. PI bevestigt het beeld van toegenomen multiproblematiek waarbij plaatsing op EZV noodzakelijk blijkt. Hoog aandeel recidivisten en verschillende zelfmelders met **psychische problematiek** waar plaatsing op een extra zorgvoorziening nodig is. Dat laatste is echter iets waar de casemanager vanuit de gemeenten niet over beslist, en ook niet kan beloven aan de zelfmelder.
  - **Overall neemt de zwaarte van de doelgroep toe** (qua delicten en historie). Omwille van veiligheidsrisico's wordt niet zomaar bij iemand thuis aangebeld en vaker een veiligheidscheck bij politie gevraagd.
  - Ingeval van een intensieve zorgvraag is het ingewikkeld in een periode van 4 weken iets geregeld te krijgen.
  - **Enorme conjunctuur in de aanvragen**; soms een maand bijna geen zelfmelders, en de maand erna ineens heel veel.
-

Ontwikkelingen 2022

Ketensamenwerking

- **Het lijntje met het CJIB wordt steeds vaker gelegd. Dat geldt ook voor DIZ.**
  - De samenwerking en afstemming tussen de Friese gemeenten is een punt van aandacht. Door de wijze van organiseren – verantwoordelijkheid bij de individuele gemeenten – heeft iedereen zijn eigen aanpak en eigen format. Dat maakt het voor de PI niet gemakkelijk. Tegelijkertijd wordt er wel geïnvesteerd in samenwerking en meer samenhang. Zo heeft het ZVH Friesland in februari een **kennissessie georganiseerd voor alle gemeenten** om best practices uit het RUG rapport te delen, en is de routekaart klaar en verspreid naar alle gemeenten.
  - Net als Groningen, ervaart ook Friesland dat **informatiestromen soms naast elkaar lopen**. Bijvoorbeeld de situatie waarin een nazorgcoördinator aan de slag is met een plan voor een zelfmelder inzake een specifieke straf, en op een later moment blijkt dat er nog openstaande zaken bij het OM lopen. Ook wordt het voorbeeld genoemd van iemand die zich moest melden, midden in een lopende taakstraf. Er is winst te behalen in het beter stroomlijnen van die informatiestromen.
-

Doorkijk 2023

Friesland zet komend jaar in op:

- Het verder uniformeren van de plannen van aanpak; **van ieder voor zich naar meer uitwisseling en uniformering**; de basis in alle gemeenten hetzelfde, met daarbovenop ruimte voor couleur locale
  - **Kennisuitwisseling tussen de Friese gemeenten:**
    - Daarbij wordt gedachte aan **periodieke casuïstiekbespreking**
    - Het ZVHF heeft een kennis en adviesfunctie en kan hier mogelijk een coördinerende rol in spelen.
    - Via het ZVHF kunnen zelfmelders getriageerd worden, zodat DJI en reclassering bekend is bij de gemeenten. In de praktijk blijkt dit veelal niet haalbaar, door de korte periode van vier a vijf weken. Er wordt nagedacht over hoe het ZVHF gemeenten toch zou kunnen **ondersteunen in het meegeven van info over de zelfmelders aan de gemeenten.**
    - Er wordt nagedacht over hoe de **follow-up** kan worden vormgegeven.
  - **Borgen van de aanpak**; a.h.v. een duidelijke opdracht, toekennen van mensen en middelen aan de aanpak.
    - Vanuit de casemanagers van de PI Leeuwarden wordt aangegeven dat dit niet alleen geldt voor de gemeenten, maar ook voor de taken die uitgevoerd worden in de PI. Nu hebben de casemanagers maar beperkt de tijd, en ook nog veel andere doelgroepen in hun caseload. Ten behoeve van bredere bekendheid van de Koers & Kansen aanpak in de organisatie zou het wenselijk zijn ook hier uren voor vrij te maken.
-

Regio Noord

KOERS
KAANSEN
VOOR DE SANCTIE-UITVOERING

6.

Drenthe

Cijfers Drenthe

*Disclaimer – In onderstaande analyse ontbreken soms gegevens, omdat het niet gelukt is alle informatie over de zelfmelders te achterhalen. Dit hoeft niet te betekenen dat er ook niets gedaan is, maar wel dat het niet is doorgegeven voor de monitoring. De stukken waar weinig informatie over is uit de monitoring zijn daarom aangegeven met een asterix (*).

(61) Geregistreerde zelfmelders (excl. MOB'ers)

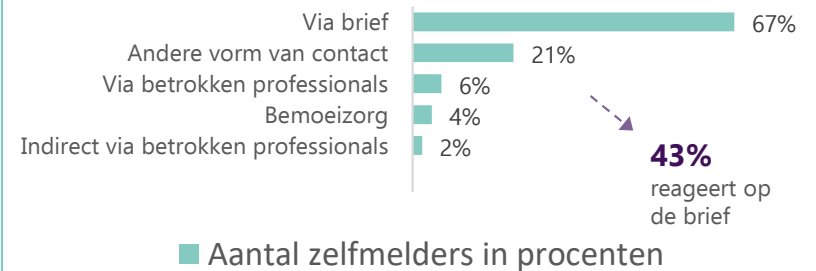

34% heeft een detentiegeschiedenis, bij 5% betreft het een eerste detentie en bij 61% is de detentiegeschiedenis niet bekend.

Met minstens **48** zelfmelders is contact gezocht middels deze weg:

Eerste contact met zelfmelder

Van de zelfmelders is er bij **63%** een **check bij instanties** uitgevoerd

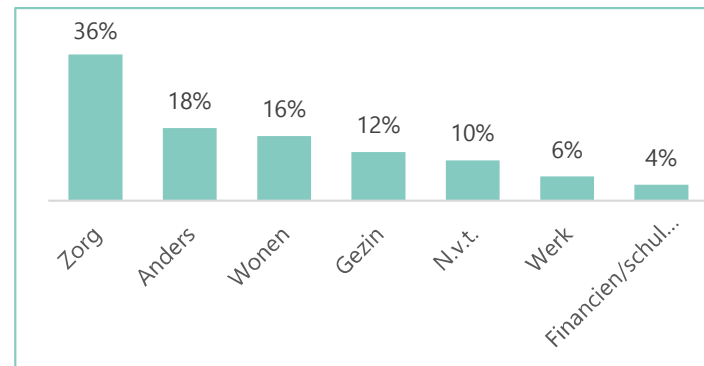
Bij **65%** van de zelfmelders waarmee contact is geweest is er inzicht in mogelijke detentieschades*

Van de zelfmelders waar contact mee is geweest over de hulpvraag, heeft*:

78% wel een hulpvraag
17% geen hulpvraag
4% geen hulpvraag, maar wel zorg/veiligheidsactie uitgezet

Bij de acties die worden uitgezet gaat het meestal om:

Cijfers PI

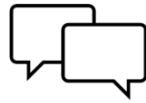
43%

heeft zich
gemeld bij de PI

*18 van de 42 hebben zich gemeld,
bij de overige 19 zelfmelders is de
detentie komen te vervallen of is het
niet bekend.*

Aantal dagen gevangenisstraf:

Gemiddelde: 87 dagen
Laagste aantal: 1 dag
Hoogste aantal: 1082 dagen

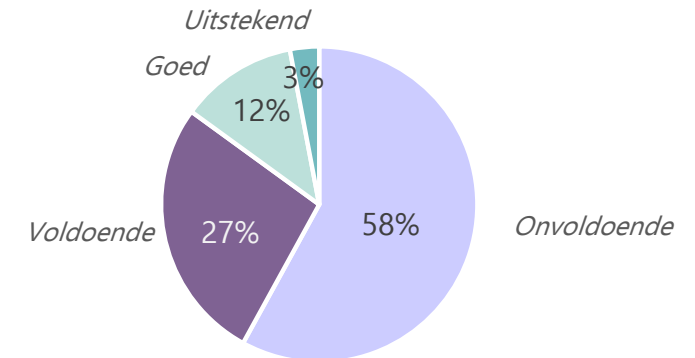
Aantal contactmomenten met casusregi houder tijdens detentie:

Bij **54%** is er 0 keer contact
geweest
Bij **38%** is er 1 tot 2 keer
contact geweest
Bij **5%** is er 3 tot 5 keer
contact geweest
Bij **3%** is er 6+ keer contact
geweest

Bij **instroom** is er in
50% van de gevallen
contact tussen de PI en
de gemeente/ZVH,
waarvan meestal door
de gemeente/ZVH

Kwaliteit samenwerking vanuit perspectief gemeente (N=59)

Voorbeelden succesvolle acties tijdens detentie

- ✓ Plaatsing op de vadvleugel
- ✓ Wijziging PI ivm baby van 6 maanden; vrouwengevangenis met kind
- ✓ Reservering plaats andere PI ivm lichamelijke beperking

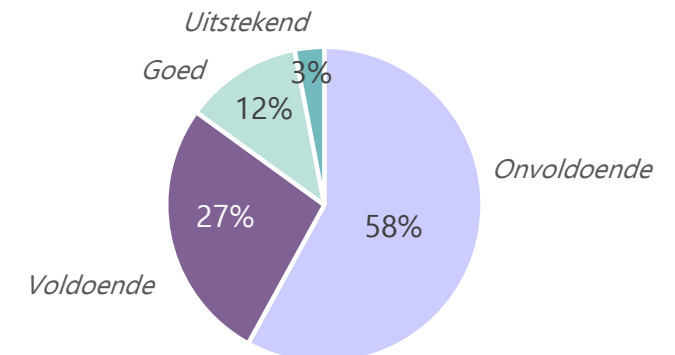
Ervaringen na detentie en overige bijzonderheden

- ✓ Hulp ingezet vanuit alle leefgebieden voor verslaafde man vanuit reclassering, gemeente en maatschappelijk werk. Hulp is gericht op stabilisering en wordt na de detentie weer opgepakt.

Redenen voor beperkte follow-up:

- ✓ Het is lastig na afloop van detentie nog contact te krijgen met de zelfmelder. Niet iedereen heeft hier ook behoefte aan.

Kwaliteit samenwerking vanuit perspectief PI (N=59)

Ontwikkelingen 2022

Highlights

- **De uitvoering in Drenthe kent uitdagingen.** Vanuit het ZVH is het lastig verbinding te maken met gemeenten. Hoewel er geïnvesteerd is in verbeteringen op lokaal niveau, is er geen gezamenlijke Drentse aanpak. Het zou van meerwaarde zijn om meer in te zetten op leren van elkaar en uitwisselen van best practices.
- Er wordt gewerkt aan een **draaiboek ter ondersteuning van de lokale nazorgcoördinatoren.**

Zelfmelders

- Net als Friesland, ervaart ook Drenthe een **toename van psychische problematiek**. Acties die in dergelijke casuïstiek worden ingezet zijn uitstel van detentie ingeval van een lopende crisisplaatsing, behoudt van een beschermd wonen plek tijdens en na detentie, check op detentiegeschiktheid en waar nodig aansturen op een plaatsing op de extra zorgafdeling.
- Het valt op dat minder zelfmelders zich hebben gemeld bij het ZVH en de gemeenten. Vanuit het ZVH wordt aangegeven dat zij op dit moment weinig tools in handen hebben om via een andere weg contact te leggen bij non-respons op de brief. Het zou zeer helpend zijn als het ZVH bijvoorbeeld over telefoonnummers beschikt. Een **telefoontje of appje is vaak laagdrempeliger** dan reageren op een brief, zo is de ervaring.
- **Financiële hulpvragen nemen toe**
- In Drenthe **verschillende perspectieven op hoe actief er vanuit de gemeenten ingezet wordt op het leggen van contact**. Sommige gemeenten benadrukken het vrijwillige karakter van de aanpak en vinden dat het initiatief om contact te leggen volledig bij de zelfmelder moet liggen, andere gemeenten zetten intensiever en pro-actiever in op het leggen van contact.

Ketensamenwerking

- Het **contact met de PI is wisselend en verschilt per gemeente**
  - Op moment dat de **reclassering** betrokken is verloopt het **contact goed en prettig**
  - De **samenwerking tussen gemeenten onderling kan beter**; hier wordt in 2023 actiever op ingezet.
-

Doorkijk 2023

Acties en doelen in Drenthe voor komend jaar zijn:

- Per 2023 komt de coördinatiefunctie in Drenthe te vervallen. **De aanpak gaat op in de reguliere werkprocessen.**
- Aanvullend worden er een aantal provincie brede sessies georganiseerd t.b.v. **casuïstiekbespreking en kennisuitwisseling.**

Acties en doelen van het ZVH zijn;

- **Actiever inzetten op het leggen van contact;** vaker zelf op huisbezoek bij non-respons.
  - Ook is de ambitie de **lijnen met de gemeenten te verkorten;** o.a. door vaker fysiek aanwezig te zijn bij de verschillende gemeenten.
-

7.

2022 vs. 2021

2022 afgezet tegen 2021

Hoewel de jaren 2021 en 2022 a.g.v. COVID niet volledig vergelijkbaar zijn, zetten we in onderstaande tabel enkele cijfers van 2021 en 2022 naast elkaar.

	Groningen		Friesland		Drenthe	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Aantal zelfmelders	113	101	125	131	85	61
% contact	100%	94% (-6%)*	43%	45%	80%	79%
Respons brief	63%	40% (-23%)	41%	41%	43%	31% (-22%)
Meldpercentage PI	67%	75% (+8%)	68%	63% (-5%)	59%	43% (-16%)
Inzicht in detentieschades	77%	86% (+9%)	25%	55% (+30%)	45%	65% (+20%)
Contact met PI bij instroom	100%	100%	47%	71% (+24%)	-	50%
Gem. aantal dagen detentie	35	63	32	38	41	87
Samenwerking goed of uitstekend	Gem: 54% PI: 71%	Gem: 71% (+ 17%) PI: 89% (+18%)	Gem: 91%* PI: 7%**	Gem: 80% PI: 15%	Gem: - PI: 23%	Gem: - PI: 15% (-8%)

* te lage N om tot een betrouwbare vergelijking te komen met 2022; in 2022 veel meer gegevens beschikbaar

Bevindingen

- Overall laten de cijfers van 2022 een lichte daling van het aantal zelfmelders in 3Noord zien: -30 t.o.v. 2021
  - De **respons op de brief is in 2022 lager dan in 2021**. Hier is geen duidelijke verklaring voor. Met name in de Groninger gemeenten wordt via andere routes ingezet op het leggen van contact, waardoor het nog steeds lukt met vrijwel alle zelfmelders contact te leggen. Ook in de gemeente Leeuwarden worden m.b.t. het contact andere routes gebruikt.
  - In geval er contact is gelegd met de zelfmelders is het **aandeel waar inzicht is gekregen in mogelijke detentieschades aanzienlijk gestegen t.o.v. vorig jaar**.
  - Voor **Friesland** valt op dat er in **veel meer gevallen voorafgaand aan detentie contact is geweest met de PI**
  - **In alle provincies neemt de gemiddelde detentieduur toe**. De cijfers van Groningen en Drenthe laten zelfs een verdubbeling van de gemiddelde gevangenisstraf zien.
  - De **kwaliteit van de samenwerking wordt in Groningen door zowel de gemeenten/ZVH als PI beter gescoord** t.o.v. afgelopen jaar. In Friesland en Drenthe ontbraken in 2021 teveel gegevens om een zuivere vergelijking te kunnen maken.
-

8.

Financieel

Financiële verantwoording 2022

Beschrijving inzet	Totaal verplichtingen
Begin 2022	€ 140.945,00
Baten	€ 150.000,00
Lasten	€ -232.275,00
<i>Specificering lasten</i>	
Uitvoering plannen Groningen/Friesland/Drenthe/PI's	€ 140.000,00
Externe deskundigheid (RebelGroup)	€ 25.000,00
Onderzoek RUG	€ 64.800,00
Overig	€ 2.475,00
	€
Totaal lasten	€ 232.275,00
Balans eind	€ 58.670,00

Het jaar 2022 wordt afgesloten met een positief saldo van 58.670,-. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid zal worden verzocht om dit bedrag voor 2023 beschikbaar te houden voor het project in 3Noord om mogelijk onvoorziene kosten te dekken die betrekking hebben op de verankering van de aanpak in de bestaande structuren, met als doel om het project in 2023 definitief af te ronden.

Regio Noord

KOERS
KAANSEN
VOOR DE SANCTIE-UITVOERING

Bijlagen

Kosten-baten van één vermeden arrestant

Koers en kansen aanpak: detentie 28 dagen

Omschrijving kosten	Aantal	Prijs	Prijseenheid	Totaal
Brief sturen	30 min	31,49	per uur	€ 15,74
28 nachten reguliere cel	28 nachten (eenpersoonscel)	377,46	Per nacht	€ 10.568,88
Totaal				€ 10.584,62

Reguliere aanpak: detentie 28 dagen

Omschrijving vermeden kosten	Aantal	Prijs	Prijseenheid	Totaal
Administratieve kosten van het niet melden (route bevolking PI/ DIZ/ AICE/ Politie)	2 uur	€ 62,98	€ 31,49 Per uur	€ 62,98
Screening voor arrestatie	1 politieagent a 1 uur inzet	€ 45	€ 45 Per uur	€ 45
Arrestatie	2 politieagenten a 2 uur inzet	€ 180	€ 45 Per uur	€ 180
Nacht politiecel	1 nacht	€ 201,60	€ 201,60 Per nacht	€ 201,60
Vervoer DV&O	2 medewerkers a 4 uur inzet	€725,28	€ 90,66 Per uur	€ 725,28
27 nachten arrestantenplek PI	27 nachten (eenpersoonscel)	€ 10.357,47	€ 383,61 Per nacht	€ 10.357,47
Totaal				€ 11.572,33

Kosten-baten van één vermeden arrestant

Koers en kansen aanpak: detentie 1 en 3 dagen

Omschrijving kosten	Prijs	prijseenheid	Aantal 1 nacht	Totaal 1 nacht	Aantal 3 nachten	Totaal 3 nachten
Brief sturen	31,49	per uur	30 min	€ 15,74	30 min	€ 15,74
Nacht reguliere cel	377,46	Per nacht	1 nacht regulier	€ 377,46	3 nachten regulier	€1132,38
Totaal				€ 393,-		€ 1148,-

Reguliere aanpak: detentie 1 en 3 dagen

Omschrijving vermeden kosten	Prijs	prijseenheid	Aantal 1 nacht	Totaal 1 nacht	Aantal 3 nachten	Totaal 3 nachten
Admin. kosten van het niet melden (route bevolking PI/ DIZ/ AICE/ Politie)	€ 31,49	Per uur	2 uur	€ 62,98	2 uur	€ 62,98
Screening voor arrestatie	€ 45	Per uur	1 uur inzet politie	€ 45	1 uur inzet politie	€ 45
Arrestatie	€ 45	Per uur	2 x 2 uur inzet politie	€ 180	2 x 2 uur inzet politie	€ 180
Nacht politiecel	€ 201,60	Per nacht	-	-	1 nacht	€ 201,60
Vervoer DV&O	€ 90,66	Per uur	2 medewerkers x 4u	€ 725,28	2 medewerkers x 4u	€ 725,28
Nacht arrestantenplek PI	€ 383,61	Per nacht	1 nacht epc	€ 383,61	2 nachten epc	€ 767,22
Totaal				€ 1397,-		€ 1982,-

In geval van één nacht detentie doen we de aanname dat de arrestant direct naar de PI wordt overgebracht en niet in een politiecel verblijft.

Monitoringsformat

Monitoringsformat strafuitvoering op regionale maat - Koers & Kansen 3Nrd - 2022

Inzicht in werkproces en kenmerken van de zelfmelters

Procesresultaten fase voor detentie (voorspelers voorkomen detentieschade)

Nr	In te vullen door gemeente / veiligheidshuis																	
	Uniek nummer	Gemeente	Datum (onherroepelijk) vonnis DD-MM-JJ	Geplande melddatum PI DD-MM-JJ	Aantal dagen gevangenisstraf	Is er contact geweest met de zelfmelder?	Ingeval van brief verstuurd: is er respons geweest op de brief?	Heeft de zelfmelder een COA-adres? (vreemdelingen/asielzoekers)	Check bij instanties uitgevoerd?	Inzicht in de hulpvraag bij de zelfmelder	Actuele hulpverlening	Detentie-geschiedenis	Thema actie 1	Thema actie 2 (indien van toepassing)	Toelichting acties c.q. successen in deze casus	Is een casusregiehouder aangewezen?	Inzicht in mogelijke detentie-schades	Contact PI en gemeente/ ZVH
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		
12																		

Thema actie 1
Als er acties zijn benoemd/uitgezet met het oog op het voorkomen van detentieschade, aangeven op welk thema deze actie ziet. Als het een thema betreft dat niet is opgenomen in de lijst met categorieën, kun je de antwoordoptie 'Anders' kiezen.

Procesresultaten Koers & Kansen tijdens detentie (= voorspelers voorkomen detentieschade)																		
Informatie aan te leveren door casemanager PI				Effect PI	Effect gemeente	Effect zelfmelder					Invullen casemanager gemeente/sociaal domein			Overige bijzonderheden				
Zelfmelding PI	Aantal contactmomenten met de gemeente/casus-regiehouder tijdens detentie	Toelichting contact met gemeente/casus-regiehouder	Beschrijving succesvolle interventies / acties tijdens detentie	Kwaliteit van de samenwerking perspectief PI	Kwaliteit van de samenwerking perspectief gemeente	Tevredenheid zelfmelder bij eindgesprek PI	Mogelijke toelichting scores kolom Z, AA, AB	Contact PI en gemeente/ZVH bij uitstroom	Follow up: tevredenheid	Toelichting score / reden niet ingevuld								

Tevredenheid zelfmelder
Idealerweise findet er vor Ende detentie ein eindgespräch plaats tussen zelfmelder en casemanager vanuit PI. Zo mogelijk sluit gemeentelijke casusregiehouder hierbij aan. Hier aangeven hoe de zelfmelder het proces en contact met professionals heeft ervaren.

Uitleg indicatoren monitoring

Het project beoogt detentieschade te voorkomen door vroegtijdig te antiperen op een aanstaande gevangenisstraf. Daarvoor is van belang met zoveel mogelijk zelfmelders tijdig in contact te komen. Dit wordt gemonitord aan de hand van een aantal indicatoren.

- **Eerste contact met de zelfmelder:** van het totaal aantal geregistreerde zelfmelders wordt gemonitord of er contact heeft plaatsgevonden en zo ja via welke route.
- **Respons brief:** nieuw in het Koers & Kansen werkproces is dat naast de reguliere brief die vanuit DIZ wordt verstuurd, ook een brief vanuit de gemeente van herkomst uitgaat naar de zelfmelder met het verzoek contact op te nemen om samen een plan te maken voor detentie. Om te kunnen meten of deze brief meerwaarde heeft in het werkproces wordt de respons-rate bijgehouden.

Vervolgens kunnen een aantal procesindicatoren onderscheiden worden die 'voorspellers' zijn voor het voorkomen van detentieschade. De volgende indicatoren worden onderscheiden voor het proces voorafgaand aan de detentie:

- **Inzicht in mogelijke detentieschades:** om detentieschade te kunnen voorkomen dient voldoende informatie over de zelfmelder verkregen te worden om hier een goede inschatting van te kunnen maken. Zo wordt o.a. een check bij instanties uitgevoerd. Een goed beeld van de persoon van de zelfmelder maakt het mogelijk een inschatting te maken van mogelijke detentieschades.
  - **Inzicht hulpvraag:** Vervolgens is relevant inzicht te krijgen in het al dan niet bestaan van een hulpvraag, zodat indien nodig tijdig acties kunnen worden ingezet. Indien er geen hulpvraag is, is het traject daarmee ook succesvol afgerond.
  - **Actuele hulpverlening:** Als sprake is van een hulpvraag en er is al actuele hulpverlening is het wenselijk hiermee af te stemmen en zo mogelijk continuïteit van hulp te realiseren
  - **Ingezette acties, geordend naar leefgebied:** of er ook inzet wordt gepleegd op de hulpvraag. Inventarisatie van leefgebieden om te bezien waar het zwaartepunt van de hulpvragen ligt en of dat mogelijk nog iets vraagt van uitbreiding/actualisatie van het aanbod.
  - **Casusregiehouder:** aangeven of een professional is aangewezen die optreedt als casusregiehouder; iemand die voor, tijdens en na detentie regie houdt op de casus en afstemming zoekt met overige betrokken professionals.
-

Uitleg indicatoren monitoring

- **Contact PI en gemeente/ZVH:** in hoeverre er voorafgaand aan detentie of bij de start van detentie afstemming heeft plaatsgevonden tussen de gemeente en de PI, met oog op een naadloze overgang van buiten naar binnen, en bij uitstroom uit detentie van binnen naar buiten.
- **Zelfmelding PI:** in hoeverre zelfmelders zich ook zelfstandig melden op de afgesproken detentiedatum. Dit zegt enerzijds iets over de houding c.q. motivatie van de zelfmelder en voorkomt tevens dat een zelfmelder, arrestant wordt. Waar extra werkzaamheden mee gemoeid zijn.

Tijdens de detentieperiode kunnen eveneens en aantal procesindicatoren onderscheiden worden die zien op de samenwerking, evenals eerste resultaten.

- **Contactmomenten tussen PI en gemeente/ZVH** tijdens de detentie; mate waarin er ook tijdens detentie overleg plaatsvindt tussen PI en gemeente en de aard van het contact. Mede i.r.t. resocialisatie en het voorkomen van detentieschade
- Beschrijving van **succesvolle acties/interventies** ingezet tijdens de detentie
- **Kwaliteit van de samenwerking** tussen PI en gemeente/ZVH; mate waarin de betrokken professionals vanuit PI en gemeente/ZVH de onderlinge samenwerking beoordelen.
- **Tevredenheid van de zelfmelder** bij eindgesprek; inzicht in hoe de zelfmelder de detentieperiode heeft ervaren met oog op voorkomen detentieschade en perspectief.
- **Contact tussen PI en gemeente/ZVH bij uitstroom:** mate waarin er bij uitstroom overleg heeft plaatsgevonden tussen 'binnen' en 'buiten' om een warme overdracht mogelijk te maken.

Tot slot beogen we de maatschappelijke waarde van de koers en kansen interventie te meten middels een follow up meting.

- Outcome monitoren we aan de hand van een **follow up meting**. Door direct de zelfmelder te bevragen, of indirect via een betrokken hulpverlener. Om zo zicht te krijgen op de duurzaamheid van de ingezette acties en te bezien of ook op langere termijn geen detentieschade is opgetreden en mogelijk zelfs een verbetering zichtbaar is op bepaalde leefgebieden. Bijvoorbeeld door de zelfmelder ten tijde van de detentie te motiveren voor hulpverlening die na afloop is doorgezet.